

KMETSKI LIST

Štev. 22.

Ljubljana, 29. maja 1940

Leto XXII

ČUDEŽEV NA BOJIŠČIH NI

Dogodki, ki se odigravajo v zapadni Evropi, globoko odmevajo po vsem svetu in zlasti tudi pri nas. Imena znanih bojišč iz zadnje svetovne vojne se ponavljajo, le da je brzina dogodkov neverjetno pospešena. Prav v zvezi s to brzino se dnevno govori in piše

o čudežih

na tem ali onem bojišču. Poročevalci poročajo o strahotni tehnični opremi, ki omogoča vojski dnevno prodiranje po 200 in več kilometrov.

Nastane vprašanje: ali je res danes človek v delu in borbi postal suženj stroja? Ali res človek kot oseba ne pomeni nič več?

Ako bi morali na ti dve vprašanji odgovoriti pritrdilno, tedaj bi nas ob misli na bodočnost morala oblitati mrzla zona. Na srečo je narobe. Stroj je še vedno — in tudi v vojni — suženj človeka, seveda pod pogojem, da se človek svoje moči in dostojanstva tudi zaveda.

Na bojiščih

ni čudežev, pravijo vodilni in odgovorni vojaški strokovnjaki. Tam gospodarji suha stvarnost in zmaga osebna hrabrost. Torej ne stroj, ne tank, ne motor v letalu, ampak čisto osebna hrabrost tistega, ki te stroje vodi.

Kakor je to na prvi pogled neverjetno, kakor zveni protislovno, da bi se človek osebno lahko uprl morilnemu orožju s sto in tisoč konjskimi silami, tako je vendar resnično. Stroj lahko razdira in ruši, nikakor pa ne more zmagati.

Oni dan smo imeli priliko slišati besede borca, ki je doživljal vse tragedije našega naroda zadnjih štirideset let. Iz ust tega izkušnega junaka in borca smo slišali tole trditev: Kdor ima pogum, da zna za domovino umreti, je nezmagljiv.

V srbskem delu kraljevine Jugoslavije so te besede narodni pregovor. Zgodovina potrjuje njih globoko resničnost. Saj ni zlepa naroda, ki bi imel tako krvavo trpko, hkratu pa tako zmagovito slavno zgodovino kakor jo imajo vprav Srbi. In ne papirna modrost, ampak življenjska skušnjava je pri njih izoblikovala ta pregovor.

Mir pripravljenosti

Morda se bo kdo čudil, zakaj danes govorimo o tem. Saj imamo mir in nikogar ne nadlegujemo, zato tudi nihče ne bo nas.

V redul Naglašamo, da s svojimi besedami nimamo namena nikogar razburjati, najmanj pa ustvarjati kako vojno psihozo. Nasprotno! Namen teh vrst je, da malodušne okrepimo in zbegane pomirimo. Tem in onim pa je treba povedati, da mora biti človek vedno pripravljen, ako hoče ohraniti mir. Pripravljenost torej ne pomeni vojne ali celo bojazni, temveč samo mir.

Miru je danes deležen le tisti narod, ki zna na vse strani zbuditi spoštovanje. Samo površen pogled po svetu nam to potrjuje.

Po drugi strani se moramo zavedati, da je sodobna vojna kakor požar. Nekje se je vnelo, nihče pa ne more povedati, kam bo vihar vse zanesel tleče ogorke. Brez skrbi je lahko samo gospodar, ki pravočasno ukrene vse mere proti ognju. Tudi če kak ogorek pade na njegovo streho, ne bo mogel povzročiti občutne škode.

Kakor tak previden gospodar, tako morajo danes ravnati vsi nevtralnici, ako hočejo ohraniti sami sebe. To delo pa je naporno in zahteva združitve vseh sil.

Narod, vojna in vojska

Pred leti in tudi še v zadnji vojni sta bila narod in vojska dva različna pojma. Narod je živel svoje življenje, njegova oborožena sila svoje.

Danes je to bistveno drugače. Po opazovanju v svetu vidimo, da se je pojem »fronte« silno razširil. Fronta danes ni več samo bojišče v nekdanjem pomenu besede, ampak vse ozemlje države, ki je kakorkoli potegnjena v vojno. Zato tudi predstavlja danes vojsko ves narod moške in žene, otroci in častitljive ba-

**LJUBLJANSKI
VELESEJEM**

1. DO 10. JUNIJA 1940

47. RAZSTAVNA PRIREDITEV

600 razstavljalcev, domačih in inozemskih. Bogato založen velesejem. — Kmetijski stroji in orodje.

Posebne razstave: pohištvo, avtomobili, zaščita pred napadi iz zraka, naša vsakdanja hrana, zobna tehnika, turizem.

Polovična voznina na železnici in parnikih.

Na postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—.

bice, prava oborožena sila pa je samo vrhunec te vojske.

Prav zaradi tega mora obramba koreniniti v srcu vsega naroda. Narod, ki se tega ukaza zaveda, ne bo propadel, ampak bo tudi skozi temo trpljenja in kopelj krvi šel mirno v svojo bodočnost.

Priprave za napad na Anglijo

Medtem ko na vsem nemško-belgijsko-francoskem bojišču trajajo siloviti boji, ki jim še ni videti končnega izida, se pripravljajo Nemci za glavni napad na Anglijo.

Poročila soglašajo v zatrdilih, da Nemci zbirajo silne množine čet in materiala na zapadni norveški obali, na Danskem in v zasedenem delu Belgije. Tudi v svoj klin, o katerem poročamo na drugem mestu, pošiljajo Nemci vedno nove mehanizirane čete. Iz vsega tega sklepajo, da hočejo

ANGLIJO PRESENETITI

z nenadnim napadom na samo angleško ozemlje, preden bo imela Anglija čas, da se pošteno pripravi za vojno.

V tem primeru bi bila Anglija navezana v glavnem na širšo ameriško pomoč, vendar je vprašanje, če bi se sploh mogla s to pomočjo okoristiti, ako bo nemški napad dovolj nagel in odločen.

Kolikor se da posneti iz poročil, je sedaj najvažnejši nemški vojni cilj bliskovit in odločen udar na angleško ozemlje. Kakor kaže, nameravajo Nemci z močnimi obsežnimi letalskimi napadi pripraviti v Angliji tla za izkrcanje svojih čet, ki bi jih z ladjami in letali v velikih množinah prepeljali na Angleško.

Italijanski tisk sklepa, da je Anglija sedaj prvič v zgodovini resno in neposredno ogrožena.

PRIPRAVE V ANGLIJI

Kako se tudi v Angliji sami zavedajo resnobe takega položaja, priča nedavno sprejetje novega izjemnega zakona, po katerem so osebnost, delo in imetje vsakega britanskega državljanca, moža, žene in otroka izročena na razpolago Nj. Vel. kralju in njegovi vladi.

Zakon je kralj že podpisal in je torej že tudi stopil v veljavo.

Kako silno posega novi zakon v vse angleško življenje, bomo razumeli, ako pomislimo, da je bila osebna in imovinska svoboda Angležu vedno nedotakljiva svetinja. Saj niso poznali niti brambne dolžnosti (obvezne vojaške službe). Med svetovno vojno so jo pod pritiskom razmer za nekaj časa uvedli, takoj po vojni pa so jo zopet odpravili.

Sedaj je angleška javnost sprejela novi zakon, ki v najgloblje temelje spreminjevalno posega v življenje vsakega državljanca, vseskozi z odobravanjem. To priča, da so se tudi Angleži zavedli krute resnosti

TOTALITARNE VOJNE

in so pripravljeni na največje žrtve. To dejstvo po svojem političnem pomenu presega meje ve-

likobritanskega imperija, ker priča in kaže tudi drugim narodom, kako je treba v nevarnosti združiti vse narodne sile in vsa sredstva, ki so narodu in državi na razpolago, za obrambo domovine.

Seveda, taki izredni naporji so mogoči le v izrednih časih, pod izrednimi okolnostmi in le na temelju trdnega zaupanja, da bodo oni, ki so jim izročena tako izredna pooblastila, svojo oblast rabili resnično le takrat, kadar je neobhodno potrebno in tako, kakor res zahteva življenjski interes naroda. Pod Nevillom Chamberlainom tak zakon, kakor ga je v sredo sprejela angleška zbornica, najbrž ne bi bil mogoč. Anglija je takrat imela režim konservativne stranke, stranke, ki si je sicer na svobodnih volitvah pridobila legitimacijo večinskega zastopstva angleškega naroda, toda vendarle režim stranke. Morala je priti koncentracijska vlada Wistona Churchilla, v kateri sodelujejo zastopniki vseh pomembnih angleških političnih skupin, režim narodne sloge, v katerega sme vsak Anglež zreti z zaupanjem in ki v skupni odgovornosti predstavnikov vsega naroda nudi vsej naciji sigurnost, da se bo storilo vse in najbolje, kar se storiti da. Kadar je postavljeno vprašanje čuvanja države in njenega življenja na prvo mesto, takrat se morajo umakniti vsi drugi problemi, vsa nasprotstva v nazorih o vprašanih notranjega državnega življenja, takrat postane vsako partizanstvo zločin in že sam videz, da se vodijo državni in narodni posli — v malem in velikem — po nekih drugih, a ne splošno narodnih interesih, slabi notranjo moralno moč, ker slabi zaupanje.

Angleški zakon velja za dve leti. Mišljen je torej kot provizoričen ukrep, kot skrajni, izredni napor v času borbe za obstanek angleškega imperija. Z njim skuša angleška demokracija izenačiti svoje sile s sistemom totalitarnih držav, ki so svojo moč zgradile od početka na načelu, da mora poedinec biti z vsem, kar je in kar ima, brezpogojno na razpolago državi. Toda že danes se smemo vprašati, ali bo, kadar se vojna konča, vse zopet moglo biti obnovljeno in ali se bo mogla v stari obliki zopet zgraditi porušena stavba. Ako se uresniči prepričanje onih, ki verujejo v nepremagljivo moč demokracije, se bodo Anglija in vse demokratske države zopet vrstile k polnemu spoštovanju državljanskih svoboščin. Toda v gospodarskem in socialnem oziru se rušijo danes mnogi predodki in si utirajo pot mnoga spoznanja. Misel skupne blaginje dobiva vedno stvarnejše oblike in zahteva v vedno večjem obsegu podrejevanje interesov posameznika interesom narodne in državne skupnosti. Kakor v duhovnem in političnem življenju človeka ne more biti neomejene, nedisciplinirane svobode, tako je ne more biti v njegovem gospodarskem udejstvovanju. Privatna iniciativa in osebni interes sta gotovo glavni gibalni gospodarskega in tudi socialnega razvoja. Toda svet spoznava, da je njegov napredek odvisen od tega, v koliki meri bo mogoče v bodoče spraviti v sklad interes posameznika z narodno celoto.

IDEJA — PRAVA SILA

Zaradi tega bodo morale tudi demokracije prilagoditi svoj sestav novim načelom socialne zgradnje, ako nočejo podleči valovom, ki so močnejši ko najmodernejše orožje.

Stara resnica namreč je in ostane, da je ideja največja sila na svetu, sila, ki ji prej ali slej nujno podleže še tako velika materialna moč.

Kakor vse kaže, nujno stoji svet pred dogodki, ki bodo res odločilni za bodočnost človeštva za dolga stoletja. Komu bo dal razvoj prav in koga bo usoda izbrala za končnega oblikovalca bodočnosti, to je danes še neodločeno vprašanje.

Prizorišče sedanjih silovitih bojev v Belgiji in severni Franciji. Zadnja nemška poročila pravijo, da so Nemci zavzeli Calais, angleška in francoska poročila je to pristanišče pa zatrjujejo, da še vedno v zavezniških rokah.

Silovite borbe v Franciji

Že štirinajst dni trajajo v severni Franciji silovite borbe, o katerih strahovitosti in obsegu si je težko ustvariti pravo sliko.

Bojišče samo je razdeljeno v več različnih odsekov, ki potekajo bistveno drugače nego v zadnji svetovni vojni. Strnjene

ENOTNE FRONTE

prav za prav sploh ni več. Naglica motoriziranih oddelkov in njih udarnost omogočata posameznim edinicam vdor daleč v nasprotnikovo zaledje.

Na belgijskem ozemlju so se morale zavezniške čete umakniti nemškemu pritisku. Prepustile so Nemcem brez boja belgijsko nižino med rekama Dylo in Šeldo, glavno mesto Bruselj in največje belgijsko pristanišče Anvers.

Nemci so sedaj jeli prodirati dalje proti jugu. Odrezali so zavezniško vojsko v Belgiji od angleško-francoske vojske na jugu. Obrambno črto Gent-Šelda-Valenciennes so Nemci predrli v četrtek in so potisnili zavezniške branilce za reko Lys, sami pa so zavzeli mesto Gent, kjer so se vršili ostri poulični boji.

NEMŠKI KLIN

Tako je nova fronta potekala v obliki klina, zasekanega globoko v zavezniško armado. Zavezniške čete v Belgiji, po številu kakega pol milijona mož, so sedaj začele pritiskati na jug, da bi presekale nemški klin in se ponovno združile z glavno zavezniško armado v Franciji.

Pritisk se je iz belgijske smeri začel na črti Arras-Cambrai-Douai, vendar borbe še niso končane in je vprašanje, komu bo tu vojna sreča bolj naklonjena. Nemški klin sega po širini od trdnjave Maubege do mesta Rethel ob reki Aisni in odtod dalje prav do Sedana.

Zadnji torek so Nemci v daljino raztegnili svoj klin prav do morja, ko so predrli do mesteca Abbevillea ob izlivu reke Somme v morje.

Nemške čete so s taktiko drznih in brezobzirnih napadov dosegle velik vojaški in tudi moralni uspeh. Posledica tega nemškega predora je bila na zavezniški strani tudi zamenjava vrhovnega komandanta generala Gamelina z generalom Weygandom, ki nosi poslej vso težko odgovornost za uspeh ali neuspeh teh orjaških bojev.

NAJBOLJ KRVAVE BITKE

Po nemškem vdoru do morja so začeli zavezniški s severa in z juga v številnih bitkah napadati nemški klin. Te krajevne ofenzive zavezniškov so privedle do številnih bitk, o katerih tudi nemška poročila naglašajo, da po svoji srditosti prekašajo celo najbolj krvava poglavja zadnje svetovne vojne.

Po zavezniških poročilih se je njih četam posrečilo zožiti nemški klin med Cambraijem in Amiensom pri Beuaponu na širino 40 km. Kako se bodo boji razvijali dalje, je nemogoče slutiti, ker pri sedanjem načinu bojevanja niso nikjer izključena presenečenja.

Kakšne bodo posledice sedanjih orjaških bojev, o tem so poročila obeh taborov in tudi nevtralec zelo različna. Nekateri pričakujejo odločitve in nato naglega konca vojne, drugi zopet napovedujejo, da niti ena niti druga zmaga v teh velikanskih borbah ne bo pomenila odločitve.

Po srditosti bojev, po silnih množinah vojsk in opreme ter končno po velikih človeških in materialnih žrtvah na obeh straneh je mogoče sklepati, da gre za velike cilje.

Maršal Vorošilov je igral veliko vlogo v organizaciji ruske vojske

Doma in drugod

KRALJ IN KNE ZPAVLE NA SLAVI GARDNE KONJENICE

Preteklo soboto je imela konjenica kraljeve garde v Beogradu svojo slavo. Na slavo sta prišla tudi Nj. Vel. kralj Peter II in Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Kralj je vojakom čestital slavo, nakar je sledilo rezanje kolača. Po defileju gardne konjenice se je kralj odpeljal na dvor med navdušenimi ovacijami občinstva.

DEMOKRATI ZA KONCENTRACIJO

Glavni odbor demokratske stranke je imel pretekli teden sejo, na kateri je pretresal naš notranje politični položaj in odnose med posameznimi političnimi strankami v zvezi z mednarodno situacijo. Na kraju seje je bila sprejeta resolucija, ki se zavzema za združitev vseh narodnih sil, ker smatra da bi bilo strankarsko izkoriščanje sedanjega položaja škodljivo za narod in državo. Resnost časov, v katerih živimo, zahteva bolj kakor kdaj doslej od vseh nas, da zedinimo svoja mišljenja in postavimo splošne interese nad vse druge. Čuvanje naše nevtralnosti in pripravljenosti obrambe zahtevata združitev vseh narodnih sil.

PRENOS POSLOV SOCIJALNE POLITIKE NA HRVATSKO

Pretekli teden je bila podpisana uredba o prenosu poslov ministrstva socialne politike in narodnega zdravja na banovino Hrvatsko, kolikor se nanaša na njeno področje.

VOLITVE NA HRVATSKEM

Več dni je trajalo, predno so mogli toliko urediti volivne rezultate občinskih volitev na Hrvatskem, da so jih mogli objaviti v časopisu.

Volitve so se izvršile v 625 občinah, večino mandatov v teh občinah so dobile: HSS v 425 občinah, SDK v 116, SDS v 27, HSS in muslimani 4, HSS in Nemci 1, SDK z različnimi skupinami 1, SDS z drugimi srbskimi strankami 1, JRZ 20, JRZ in zemljoradniki 1, skupna srbska lista 8, izvenstrankarska srbska lista 18, muslimani 2, izvenstrankarske meščanske liste 2, neodvisne (večinoma pristaši HSS) 2, levičarska 1, zemljoradniki 1, Nemci 3, razne liste 2.

Dr. Maček je izjavil, da so bile občinske volitve političnega pomena (kar smo mi vedno trdili) in da so se vršile v znamenju za ali proti sporazumu. Ogromna večina volilcev je sporazum odobrila. Le neznatna manjšina se je izjavila proti sporazumu. Proti sporazumu so agitirali med srbskimi volilci nekateri pristaši JRZ, kar je povzročilo v vrstah HSS veliko nerazpoloženje.

Predstavniki JRZ iz Hrvatske trdijo, da so dobili v svoje roke večino občin, kjer prevladujejo Srbi in da je SDS kot predstavnica

Srbov na Hrvatskem doživela popolen poraz. Vodstvo SDS in tudi dr. Maček pa zatrjujeta, da je dobila SDS večino srbskih glasov.

Agitacija za občinske volitve ter njihov izid so povzročile dokaj napeto situacijo med strankami na Hrvatskem in se je vsled tega sestalo pretekli teden v Zagrebu vodstvo kmetsko demokratske koalicije, ki je pretresalo vsa pereča vprašanja okrog občinskih volitev na Hrvatskem v zvezi z vso našo notranjo politiko.

Akcijskemu odboru za volitve v banovini Hrvatski, ki je vodil agitacijo med Srbi proti SDS, je načeloval predsednik JRZ- g. Dragiša Cvetković. Ta odbor je trdil, da je SDS izrabljala pri volitvah uradni aparat za popravljajanje svojega položaja. Hrvatski dnevnik odklanja take očitke in pravi, da ima SDS na podlagi volilnih rezultatov pravico predstavljati srbsko večino.

OBČNI ZBOR KMETSKE POSOJILNICE zadruge z neomejenim jamstvom,

ki se je vršil dne 21. maja 1940, je pokazal, da je ta najstarejši slovenski zadružni denarni zavod prebolel posledice velike gospodarske krize in da se nahaja na poti k popolni konsolidaciji.

Iz soglasno odobrenih poslovnih poročil upravnega in nadzornega odbora ter iz revizijskega poročila Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani posnemamo sledeče najvažnejše postavke, ki jih izkazuje bilanca za 31. december 1939:

gotovina	din 7,435.713.08
dolžniki	din 79,527.257.13
nepremičnine	din 20,768.680.38
hranilne vloge	din 108,988.421.53

Skupščina je sklenila, da se poslovni prebitki, ki je znašal din 2,043.344.79 porabi za potrebne odpise nepremičnin, premičnin in negotovih terjatev v svrhu rigoroznejšega bilanciranja, čeravno se je varnost kreditov izboljšala in vrednost nepremičnin presega izkazano stanje. Tekom tekočega leta je zavod oprostil vse vloge do 5000 din in ima v načrtu, da razveže tekom leta še vse vloge, ki imajo prednost po uredbi o zaščiti. Sedanja gospodarska konjunktura jamči, da bo tudi ta zavod izšel iz zaščite popolnoma konsolidiran.

RUSKO-JUGOSLOVENSKA POGODBA ODOBRENA

V soboto je bila objavljena rusko-jugoslovanska trgovinska pogodba in je z istim dnem stopila v veljavo. Istega dne je bila pogodba odobrena tudi v Moskvi. V kratkem prispe v Beograd zastopnik sovjetske vlade, ki bo zamenal ratifikacijske listine.

VPRAŠANJE PODRAŽITVE

Zaradi silne podražitve pšenice v naši državi, je vsa javnost ostro kritizirala nepravilno politiko Prizada in da je podražitev nastala zaradi prekomernega izvoza in pomanjkanja pšenice na domačem trgu.

Na take očitke je odgovoril Prizad z naslednjim pojasnilom:

Prizad je moral lani vzdržati na pšeničnem trgu strašen naval ponudbe. Ker je bila letina v resnici dobra in smo iz prejšnje letine prenesli v novo pšenično leto še preko 20.000 vagonov pšenice in ker je od družbe odkupljena količina predstavljala manj nego bi znašal normalni izvozni presežek dobre letine, je jasno, da se sedanji dvig cene ne more pripisati poslovni politiki Prizada, temveč je treba razloge podražitve iskati drugje. Nakupljene količine družba tudi ni v celoti izvozila v inozemstvo. Po svojih nalogah je družba mogla intervenirati samo na ta način, da si je prizadevala odkupljeno blago takoj prevzeti in plasirati kjerkoli, doma ali v inozemstvu. Možnosti za vskladiščenje so v naši državi zelo omejene in jih je Prizad lani maksimalno izkoristil. Tudi v nobenem primeru se ne more predpostavljati, da so proizvajalci prodali ves tržni presežek pšenice. Iz proučevanj na terenu sledi, da so pri večjih producentih še znatne količine pšenice, prav tako tudi pri trgovcih in mlinih. Po verodostojnih cenitvah bomo prenesli v prihodnjo kampanjo še najmanj 15.000 vagonov pšenice. Vse to potrjuje, da je v naši državi dovolj pšenice in da so sedanjo podražitev povzročili razlogi, ki leže izven Prizadove poslovne politike.

NOVA ČLANA NAŠE AKADEMIJE

Za člana Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani sta imenovana sodnik vrhovnega sodišča in skladatelj v Ljubljani Anton Lajovic ter vseučiliški profesor dr. Milan Škerlj.

NOVI KOVANCI PO 10 DIN

Finančno ministrstvo objavlja, da se bodo s prihodnjim mesecem dali v promet novi 10-dinarski kovanci. Novi kovanci bodo iz niklja.

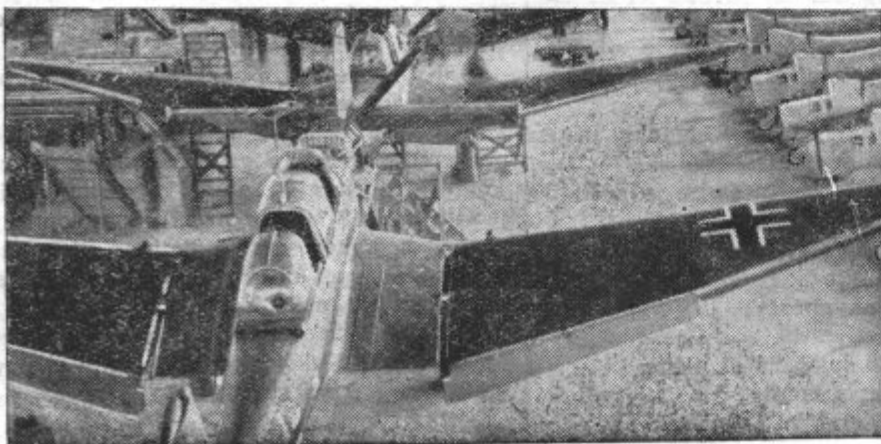
Stari kovanci po 10 din se vzamejo iz prometa do 31. avgusta t. l.

PAVLE MARUŠIČ

V Peljuncih pri Djevdjeliji je umrl po daljši bolezni g. Pavle Marušič rodod iz Opatjega sela pri Gorici, in brat našega bivšega bana tov. dr. Draga Marušiča.

Pokojni Pavle Marušič je bil izredno delaven mož. Takoj po vojni se je neumorno zavzemal za obnovo opustošenih krajev in za pravice vojnih invalidov, vdov in sirot. Ko se je moral zaradi nacionalnega prepričanja zateči v Jugoslavijo, se je ves posvetil kolonizaciji primorskih rojakov v Južni Srbiji. Najprej se je naselil v Bistrenici na prmirosko zadružni zem-

Spodaj: V Nemčiji izdelujejo letala v velikih množinah — Desno: Zadnja montažna dela na tanku

Poslovali smo se od Molotova, zadovoljni s sprejemom, z njegovo točno poučenostjo in ljubeznivostjo, s katero nam je skušal povsod koristiti, kjer je le mogel. Njegova želja, da bi nam pomagal pri pogajanjih, je bila resnično iskrena.

Zapustili smo Kremelj, kjer nas je bil sprejel g. Molotov, z največjim zadovoljstvom in se podali na razsvetljene ulice Moskve, ki so bile kljub pozni uri zelo žive. Ne smemo pozabiti, da v Rusiji hodijo pozno spat. Tudi to je tradicija.

Bili pa smo prijetno presenečeni, ko smo v gledališču videli komade z domoljubno tendenco. Na prvem mestu se nahaja vsekakor Solovljejev »Feldmaršal Kutuzov«. Igrali so ga v Bahtangovem gledališču, ki je bilo postavljeno kot simbol novega, reformiranega teatra. Igrali so ta komad tudi na predvečer 1. maja, na dan prvega maja pa so vprizorili ob navzočnosti vse vlade v Velikem gledališču opero »Ivan Susanin«, pesem o borbi ruskega naroda z njegovimi sovražniki. Ruska dežela se brani. In zmaguje. Rusija je svobodna. To je stara opera Glinke iz carskih časov. Danes jo izvajajo v novi opremi morda še z večjim sijajem, a sigurno s prav takšnim uspehom kakor nekoč.

Velikokrat sem se spraševal, kako Rusi danes žive, kakšni so njihovi nazori in njihove težnje. Sovjetska unija ima mnogo projektov. To je dežela, kjer se mnogo dela, mnogo gradi. Ne nastajajo samo veliki kanali in ogromna električna podjetja, temveč tudi poslopja, ki po svoji veličini spominjajo na zamisli Američanov. O tem bi se dalo govoriti na drugem mestu. Danes je gotovo, da v Sovjetski uniji teže k velikim uspehom, ki bodo pokazali vsemu svetu, kaj zmore Rusija. Življenje za ruskega človeka pa je sigurno težko. Raja na svetu pač nikjer ni.

Zapustili smo Rusijo prepričani, da se kolo zgodovine nikoli ne vrača popolnoma, toda tudi noben narod ne more prekiniti svoje zgo-

dovine in začeti živeti znova. Tudi današnja Rusija je očevala tikte ambicije, ki so nekoč tako plemenito težile Petra Velikega. Tudi danes spoznava ruska država stare razvojne črte svoje politike in je prav tako občutljiva na gotovih točkah svojega življenjskega prostora, kakor je bila nekoč...

Kmetška mladina

† Jakob Domanjko

V ponedeljek dne 20. maja so pri Sv. Juriju ob Ščavnici pokopali vnetega sodelavca v kmetško-mladinskem gibanju tov. Jakoba Domanjka, ki se je ponesrečil in padel v naraslo Ščavnico ter utonil. Pokojnik je bil rojen leta 1900 na Jamni pod Sv. Duhom, kjer se je izkazal kot vnetega živinorejca in čebelarja. Dolgo časa je sodeloval v tamburaškem zboru Društva kmečkih fantov in deklet, saj so basovske strune pod njegovo veščo roko nekam najlepše pele. Ugledni kmečki družini, ki je že od vsega početka stala na braniku kmečkih pravic in kmečkega gibanja, izrekamo naše iskreno sožalje.

Sv. Jurij ob ščavnici

Redni občni zbor Društva kmečkih fantov in deklet se je vršil v nedeljo dne 19. maja, na katerem smo podali obračun našega kulturnega dela. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, da je v preteklem poslovnem letu bila živahna knjižnica, dramatski odsek in tamburaški pododsek. Poleg tega je društvo priredilo tudi nekaj izletov, izvršilo otvoritev »Gubčevega doma«, skratka — miro lahko rečemo, da je v preteklem letu Društvo kmečkih fantov in deklet pri Sv. Juriju ob Ščavnici

opravilo veliko delo za napredek in povzdigo našega kmečkega človeka.

Društveni odbor je v glavnem ostal neizpremenjen s predsednikom tov. Satlerjem na čelu, na mesto podpredsednice pa je bila izvoljena tov. Micika Nemec.

Zvezo je na občnem zboru zastopal član izvršnega odbora Zveze tov. Kreft Vladimir, ki je v svojem govoru pozval mladi rod k nadaljnjemu delu za lasten napredek vsakega posameznika in s tem za napredek vsega kmečkega ljudstva.

Ob priliki murskopoljskega kmečko-mladinskega praznika bo društvo priredilo izlet na Moto in Cven, med tem pa bo napravilo izlet tudi na Pohorje.

Dne 25. avgusta bo Društvo odkrilo spominsko ploščo pokojnemu tov. Jakobu Nemcu.

Sv. Ana v Slov. goricah

V nedeljo dne 26. maja je pripravljali odbor Društva kmečkih fantov in deklet imel sejo, na kateri je poročal Zvezin tajnik tov. Ivan Nemec o pomenu in nalogah društev kmečkih fantov in deklet za preporod in dvig našega kmečkega naroda. Istočasno je opozoril vse članke nove kmečko-mladinske organizacije na naloge, ki jih imajo ob severni meji. Tovariši in tovarišice so vzeli poročilo Zvezinega tajnika z zadovoljstvom na znanje.

Ig

Tudi naše Društvo kmečkih fantov in deklet kljub raznim težavam skuša napraviti svojo dolžnost. Poleg poletnih izletov, ki jih bomo tekom prihodnje sezone izvršili, se pripravlja tudi naš dramatski odsek, ki bo skušal v najkrajšem času nastopiti. Nekaj dobrih igralcev je sicer odšlo, kljub temu pa upamo, da se bo vse naše delo izvedlo v našo zadovoljnost in zadovoljstvo cele vasi.

nik tapetnik in sedlar g. Viktor Tonejc, brat bivšega župana v Mošnjah Valentina Tonejca. Pokojni je bil star šele 33 let. Bil je izredno

Ivan Nemec:

Nemirne noči

Se enkrat je vrgel pogled po čevljih, če bi morda le kje tičali, pa jih ni bilo nikjer. Vzdignil je svoje boste noge do pazduh in jo ubral po cesti. Nenadoma se je zopet ustavil, ker mu je v zbrzdano in nakremženo čelo padla misel včerajšnjega dne:

Morda pa nisem imel čevljev, — se mu je zabliskalo v glavi.

Sem, je čutil istočasno odgovor, na peti pa ga je zaskel oster kamenček, da je kar poskočil in jo jadrno popihal naprej proti Ljutomeru. Mahnil jo je naravnost čez njive in kakor brez sapa primahal z okrvavljenimi nogami.

Drugi večer, tako nekako že popoldne, je Joža zopet prestopil železnico v Ljutomeru in jo korajžno ucvril po stezi do brvi. Kakor hitro je prekorlačil brv in stopil v gozd, je zopet občutil iste bolečine. Zazdelo se mu je, da ima v kolnih neko gosto brozgo, saj je komaj prilezel s strašne gozdne poti...

Premalo sem potegnil, je menil Joža; Tisti bedasti študij od gozdnih poti me je docela zmotil. Še pol litra, drobnega pol litra bi moral potegniti. Samo pol litra več! Preklete! Ah, ne boš ga! Ehe, punca! — Moja si že davno, samo mučiš me, stvor nesrečni! Kdo bi neki ne zmozel takšnega dekleta, ta bi pa res ne veljal dveh kuhanih krompirjev. Moja si Katja, se je ojunčil, ko je prišel iz cvenske vasi in zagledal Moto. Moja si, je drhtela iz njega strast, samo strast, ki ji je slepo služil kot ponižen hlapec.

★

Zvečer je Joža sedel v gostilni in srkal iz svojega litra, da bi bil bolj odločen, da bi laže zavojeval Katjo. Ko mu je vino začelo prehajati v glavo kot pregreta para, se je dvojno ojunčil in kratko malo rekel vsem gostom, da so osli in norci.

Osli ste! Domači osli, je hotel poudariti, ko je dobil tako trdo pest po ustih, da se mu je vroča kri jela prelivati v usta.

Ti pa si bedak, je presenečeno zini in mirno brez posebne težave sprejel še dve topli bunki po ušesih, da se mu je glava v ležišču skoraj dvakrat zavrtela.

No, no, saj nisem štor. Preklete, saj nisem tikev, je brundal z okrvavljenimi ustnicami in iskal z očmi Katjo, da bi se ga usmilila! Počasi se je zibal po sobi in lezel v kuhinjo, iz kuhinje v sobo in v predsobo, toda Katja ni hotela niti videti okrvavljenega Rezančevega Joža. Ko je videl, da hiša ne premore Katje, je šel na dvorišče in jo iskal po hlevu in celo v drvarnici, dokler se ni znašel pod njenim oknom.

Ti, praviš, da me ne maraš! — je režeče siknil v okno, lice pa mu je še vedno bilo okrvavljeno. Zakaj ne odgovarjaš, če govorim s teboj? Zakaj se ne stisneš k meni, ko si pa vendar moja, saj moja moraš biti! Moraš, moraš, moraš, se je penil in divje smehljal, dokler ga ni premagal sladki spanec pod njenim oknom.

★

Drugo jutro so našli na njegovem ležišču klobuk, čez nekaj dni je pustil suknjo in srajco, prejšnji teden pa so našli aktovko s knjigami, ki jih je že dve leti prežvekoval in ni prišel do konca. Dve leti je buljil v knjigo, ki je obravnavala napravo gozdnih cest in industrijskih železnic, pa so mu računске formule in razni sinusovi koti na oglu ali ovinku obstali.

Izpitni so šli po vodi! Dve leti sta minuli zaradi gole strasti. Dve leti, toda Katja je ostala kot hladen zimski led, kar je Jožu še bolj razkačilo in dvigalo njegovo strast. Odslej je zalezoval Katjo na vsakem koraku. Povsod je lezel za njo, nemirne noči pa so se stopnjevale od dne do dne, ker je Joža vedno bolj besno rogovilil. Pil je in rogovilil. Z vsem žolčem je robantil in klical v neprespance noči:

Moja si! — moraš biti moja! Moraš, moraš, moraš!

Nekega julijskega dne je prišel Joža že na vse zgodaj na Muto. Človek bi niti ne verjel, toda Joža je bil resnično trezen. Menda je prvič odkar ga je Katja poznala, videla Joža Rezanca treznega. Rekla mu je nekaj besed, rahlo, toda odločno, kar je Jožo zadelo na pravo stran. Še tisti dan je pobral svoje premoženje in se zagrizel v knjigo o gozdnih potih. Hotel je za vsako ceno položiti izpit iz gozdnih ved in stez...

Nemirne noči so prenehale. Katja je prvič po dveh letih sladko zaspala brez vzdihov in preklinjanja pod oknom. Katja je ostala Katja, brhko deklet, ki res ni bilo ustvarjeno za pijanca. Katja je pijanca naučila tudi pameti. Prav koristna bi bila njena šola še za marsikaterega bedaka, še za marsikaterega norca, ki hoče zjemat iz življenja, pa je slepec pri belem dnevu in pri zdravih očeh. Koliko je norcev, ki se oblačijo v učenost, pa imajo pamet obešeno ob zarjaveli kavelj. Oh, koliko...

Katjine modre in velike oči pa so se zadovoljno upirale v noč; zvezde so smehljajoče migljale in prisluškovale glasu njenega srca. Pod temno višnjevi obok se je visoko raztegnila tiha topla noč, mir je bil povsod, nekje v prividu je zaslišala Katja Jožin divji glas: moraš, moraš, moraš!...

Dopisi Z IŽANSKEGA

Za kmeta so nastopili težki časi. Tepe ga vreme, zima, povodenj in cela vrsta drugih nadlog se je skopala nanj. Te nadloge so v mnogem proizvod človeške hudobije. Vozne živine kmetje nimamo. Delo je tukaj, ono najvažnejše kmečko delo. Treba je orati in kositi bomo morali. Čas saditve zelenjave je tu. Zelje, pesa in drugo. Gnoja ne moremo nositi v košu. Z motiko grebati krompir je prepočasno. Kurjave na hrbtu ne moremo nositi. Za pelaj travę, da nakrmimo živino, se dobi pri dobrem sosedu kako žival. To je enkrat, drugič je že težava. Veleposestnik pa v tem času s tremi pari konj vozi les iz gozda in je dobre volje, medtem ko ostali kmetje v skrbeh sprašujejo, koliko je kdo doprinesel za našo skupno stvar, za našo svobodo in neodvisnost. Gospod graščak naj bi tudi svoje dal.

Z GORENJSKEGA

Gasilska četa Hlebce je praznovala na binokšno nedeljo dvajsetletnico svojega obstoja. Proslava se je izvršila z razvitjem novega društvenega prapora v Lescah. Pred dvajsetimi leti je ustanovil društvo g. Miha Iskra. V tem času si je društvo zgradilo svoj dom. Poleg tega si je nabavilo motorno brizgalno, binokšni praznik pa so prinesli četi nov prapor, domače delo, ki je eno najlepših v župi Radovljici.

Praporu je kumoval g. Vidic Franc, bivši župan iz Lesc, kumica pa je bila hči ustanovitelja čete godč. Marica Iskra. Dasi je bil dan malo negotov zaradi vremena, se je vendarle zbrala ogromna množica naroda in gasilcev. Ob 2. uri se je razvil veličasten spreved in odšel v cerkev k blagoslovu, ki ga je izvršil župnik g. Avsec. Cerkev je bila majniško okrašena in je zbujala pozornost tujih gostov.

Po blagoslovu se je spreved ustavil pred starodavno lipo v Lescah, kjer je imel temperamenten pozdravni govor tajnik g. Derling Lojze. V svojem govoru je opisal 20letno delo društva. Za tem je razvil prapor namesto odsotnega predsednika Želihu Jožeta g. Franc Vidic in ga izročil z bodrilnimi besedami praporščaku.

Po svečanem opravilu je odšel spreved na veseljni prostor ob zvokih jeseniške godbe, spremljan od konjenikov v narodnih nošah in vrsto prelepih narodnih noš. Razvila se je neprisiljena zabava, ki je trajala pozno v noč.

Gasilska četa zasluži priznanje za svoje nesebično in požrtvovalno delo. Njena dela so največji dokazi, kako je društvo napredovalo v 20 letih, čeprav se ga ob času njegove proslave poskuša obrekovati. Prav posebno priznanje je treba izreči tajniku g. Lojzetu Derlingu za vse društvene uspehe. Ob tej priliki želimo, da se

še bolj razmahne v slogi in prijateljstvu in tudi nadaljnji uspehi ne bodo izostali.

Spodnji otok

V petek dne 17. maja je nastopil svojo zadnjo pot na pokopališče v Mošnjah ugledni obrtpriljubljen v Kranju, kjer je izvrševal svojo obrt. Udeleževal se je v strokovnih in stanovskih organizacijah kot eden najagilnejših članov. Pred dobrim letom se je poročil. Podvreči se je moral težki operaciji, ki ji je podlegel.

Njegov pogreb je dokazal, kako veliko priljubljenost je užival v vseh krogih prebivalstva, zlasti pa med stanovskimi tovariši. Naj mu bo zemljica lahka, ostalim naše najgloblje sožalje.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

Letošnji pomladni ljubljanski velesejem bo prirejen kot 47. velesejmska razstavna prireditel. Trajal bo od 1. do 10. junija. Obeta se nam več bogatih gospodarskih in drugih posebnih razstav.

V splošnem delu bodo razstavljeni izdelki naslednjih industrijskih in obrtnih strok: strojne in kovinske industrije, fine mehanike, radio in elektromehanika, razsvetljava in kurjava, vozovi, kolesa, lesna industrija, usnje in konfekcija, tekstilna industrija, krznarstvo, kemična industrija in fotografija, papir in pisarniške potrebščine, razni aparati za terapijo. Dobro bo zastopana živilska industrija, lep oddelek bo imelo stavbarstvo, kakor tudi glasbila, mnogo bo razstavljenih fine keramike, bižuterije, stekla in porcelana, obetajo se nam pa tudi razne privlačne novosti.

Posebne, zaključene razstave bodo naslednje: mnogo bo razstavljenih avtomobilov in motornih koles, obširna bo pohištvna razstava. Mala obrt bo zastopana tako dobro, da bo tvorila že sama lepo obrtno razstavo. Posebno pozornost bo zbujala razstava o zaščiti pred letalskimi napadi, kjer bo ponazorjena aktivna in pasivna obramba. Pri organizaciji te razstave sodelujejo: zaščitni urad mestnega poglavarstva v Ljubljani, ministrstvo vojske in mornarice, banska uprava, državni in higienski zavod in gasilska zajednica. Posebnost bo razstava pod naslovom »Zobna tehnika«, ki jo priredi Društvo zobnih tehnikov ob svoji 30letnici. Zveza gospodinj bo zopet priredila aktualno razstavo pod naslovom »Naša vsakdanja hrana«. Razen tega bo prirejenih še več manjših posebnih razstav. Opozoriti je pa treba predvsem na posebno turistično razstavo.

Razstavljalcem se nudijo izdatne prevozne, carinske in trošarinske olajšave. Inozemski obiskovalci dobe na podlagi velesejmske legitimacije jugoslovenski vhodni vizum brezplačno pri naših konzulatih. Na naših železnicah imajo obiskovalci velesejma brezplačen povratek. Na

postaji morajo kupiti razen vozovnice še rume-no železniško izkaznico za din 2. Vozne olajšave veljajo za dopotovanje od 27. maja do 10. junija, za povratek pa od 1. do 15. junija. Na inozemskih železnicah neljajo naslednji popusti: v Bolgariji, na Madžarskem in v Turčiji na azijskih progah 50%, v Franciji, Grčiji, Češko-Moravski, Rumuniji, Švici in Turčiji na evropskih progah 25%, v Italiji pa 30%.

Tudi letos bo imel velesejem prostrano zabavišče. Obljubljajo nam posebno zanimivost večerne predstave »Totega lista«.

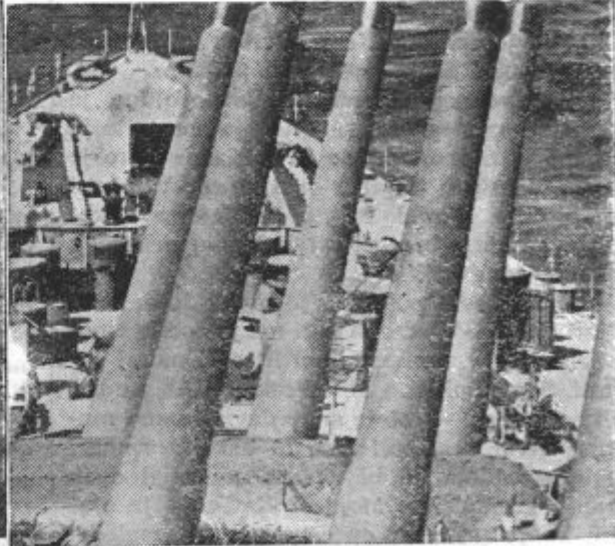
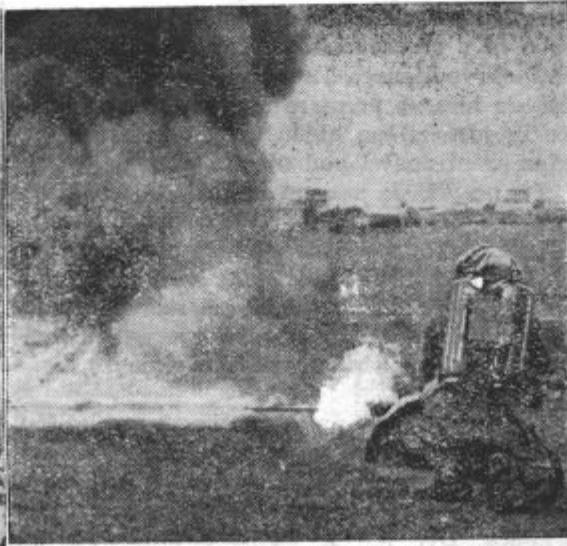
Iz naših krajev

× **Novi predsednik Državnega sveta.** S kraljevim ukazom je bil imenovan za predsednika Državnega sveta dr. Radoje Jovanović. Dosedanji predsednik Drž. sveta dr. Štefan Saganin je bil že pred časom upokojen.

× **Za povečanje kmetijske proizvodnje.** — Kmetijsko ministrstvo je izdalo razpis vsem banknim upravam, naj bi glede na vojno v Evropi skrbele, da bi bilo zasejane čim več obdelane zemlje s pomladnimi kulturami, predvsem s koruzo in rastlinami za živalsko krmo ter industrijsko predelavo. Sreski kmetijski referenti so dobili v ta namen posebna navodila. Direkcija za prehrano je preskrbela kredit 5.000.000 din za ljudsko hrano in 20.000.000 din za živalsko krmo. Kmetje, ki jim primanjkuje živalska krma, bodo lahko kupili semena s popustom 75 odst., da bi lahko prehranili živino. Vsem banknim upravam je podeljena podpora po pol milijona din, a banski upravi Hrvatske milijon din, za fonde, ki bodo služili za nakup semen.

× **Plemenilna postaja v Ljubljani.** Te dni so odprli plemenilno postajo v Ljubljani. S tem je bila vsaj za enkrat zadovoljivo rešena dolgotrajna želja naših konjerejcev v Ljubljani in njeni okolici, ki so stalno povdarjali pomanjkanje take postaje v Ljubljani. Vodstvo je moralo prebroditi velike težkoče, pa vendar mu je radi njegovega napa in požrtvovalnosti uspelo, da odpre tako postajo ravno v Ljubljani, kar je posebno važno za konjerejce ne samo v mestu Ljubljani in njeni okolici, ampak tudi za vse one, ki se resno in strokovno pečajo z konjerejo. Plemenilna postaja, ki ima svoj sedež na Cesti na Loko št. 4 (Trnovo), ima za sedaj tri žrebece, med drugimi tudi srednje težke pasme, domače reje, iz okolice Ljubljane, ki so posebno primerni za kmečko konjerejo. Vsi strokovni konjerejci so vabljeni, da se te plemenilne postaje poslužujejo v največji meri. Informacije se dobijo pri zgoraj omenjenem naslovu.

× **Slana voda.** V okolici Vršca so naleteli na velike količine slane vode, ki vsebuje tudi mnogo joda. Občinska uprava v Vršču proučuje, kako bi izkoristila slano vodo v zdravil-

Z leve na desno: V Italiji odstranjujejo železne ograje pri vrtovih in hišah, da bodo pridobili več železa za orožje in strelivo. — Metalec ognja na zapadnem bojišču. — Topovi na angleški bojni ladji »Rodney«.

ne svrhe. V istem kraju so odkrili tudi plin metan, ki ima več toplotnih enot, kakor najboljši premog.

× V Srbiji je umrl bivši poslanec in podpredsednik narodne skupščine Stevan Janković. Pokojni je bil ugleden srbski politik in član radikalne stranke.

× Lep in živ bo letošnji Ljubljanski velesejem od 1. do 10. junija. Na sejmišču je začelo že vrveti, že se pripravlja industrija in obrt, da dasta najširši javnosti vpogled v svoje snovanje in delovanje. Razstavljal bo strojna in kovinska industrija, fina mehanika, radio, elektrotehnika, razsvetljava in kurjava, bicikli, vozovi in sport, poljedelski stroji in orodje, mlini, lesna industrija, pletarstvo, igrače, tekstilna industrija in konfekcija, čipkarstvo, usnje in konfekcija, papir in pisarniške potrebščine, kemična industrija, fotografija, elektromedicinski aparati, živilska industrija, stavbarstvo, glasbila, steklo, porcelan, keramika, bižuterija in raz-

lične tehnične, kemične in druge novosti. Posebne razstave bodo: pohištvo in stanovanjska oprema, avtomobili in motorna kolesa, mala obrt, »Razstava o zaščiti pred napadi iz zraka«, »Naša vsakdanja hrana«, zobna tehnika, naša domača obrt, turizem in moda. Vsakemu se bo izplačal ogled te gospodarske prireditve. Šolska vodstva pa še posebej opozarjamo na obisk v lesejma v zvezi z majniškim izletom.

× Poštna hranilnica je imela ob koncu lanskega leta skupno 3046.4 milijona hranilnih in čekovnih vlog. O dte skupne svote je bilo vlog iz Slovenije 433.6 milijona din.

× Hrvatski kmetje, ki so odpotovali v Bolgarijo in tam priredili več predstav o hrvatskih narodnih običajih, so se te dni vrnili v domovino. Hrvatski kmetje so bili v Bolgariji povsod prisrčno sprejeti.

× Italiji bomo dobavili še 220.000 ton premoga v vrednosti 30 milijonov lir. Dobavni rok od 1. junija 1940 do 31. maja 1941.

Kaj se godi po svetu

PETNAJST GENERALOV RAZREŠENIH

Francosko uradno poročilo od sobote pravi, da so bile kot posledica vojaških ukrepov, ki so zdaj v teku in so že povzročili imenovanje generala Weyganda za vrhovnega poveljnika zavezniške vojske, izvršene nove važne spremembe v vodstvu francoske vojske. Bilo je razrešenih dolžnosti 15 generalov, armijskih in divizijskih poveljnikov.

POLOŽAJ JE TEŽAK

pravijo angleška poročila, ki odslej iz vojaških razlogov ne navajajo več nobenih podrobnosti o spopadih in njih poteku.

Najhujši so boji severno in zapadno od Cambraia. Nemci pošiljajo vedno nove mehanizirane enote skozi predor v zavezniški fronti južno od Arrasa.

Glavna pozornost zaveznikov je usmerjena na veliko bitko na severu ob kanalu.

Nemci so začeli delovati tudi na skrajnem južnem koncu Maginotove linije ob švicarski meji.

KAJ PRAVIJO NEMCI

Po nemških poročilih so bili obdani deli 1., 7. in 9. franc. armije, večina angleške ekspedicijske vojske ter belgijska vojska, od Nemcev obkoljeni. Ta obroč so Nemci v petek še okrepili.

Nato našteva poročilo posamezne kraje, kjer so nemške čete dosegle uspehe. Enako naglašajo poročila pomembne letalske uspehe in javlja, da so samo v petek znašale letalske izgube zaveznikov 84 aparatov. Nemci so ta dan po lastnem poročilu izgubili 7 aparatov.

Posebej naglašajo nemške vesti, da je morala nemškega vojaka višja ko zavezniškega in da je tudi nemško orožje v premoči.

Zlasti imajo Nemci po teh vesteh številno novo orožje, dočim je še drugih vrst orožje pripravljeno za druge naloge. Trdnjavski sistem ne predstavlja za to orožje nobenega nerešljivega vojnega vprašanja več. Nemški tisk naglašajo, da razpolaga nemška obrambna sila z vrstami orožja, ki so bile doslej popolnoma neznanne.

POLOŽAJ V FRANCOSKI LUČI

V soglasju z drugimi poročili tudi francoske vesti potrjujejo, da zavzema velika bitka v severni Franciji vedno večji obseg. Vse kaže,

PRODAM

greben, kakor tudi brus za kosilni stroj »Dering«.

V službo sprejemem takoj hlapca za vsa poljska dela. Val. Babnik, Zg. Šiška, Vodnikova 123.

da so nemške izgube že zelo velike. Vsak trenutek je mogoče, da se začne nova nemška ofenziva ali nova francoska protiofenziva. Proti Calaisu ni bilo nobenega novega napada.

V osatlem naglašajo francoske vesti, da današnje dogajanje nima primera v zgodovini. Nasprotnik se je zaril med dve nedotaknjeni skupini dveh zavezniških vojsk. Tako se je skozi 150 km širok predor v tankem klinu potegnila fronta 100 km daleč do morja.

Končno pravi neki francoski list, da je prezgodaj govoriti o uspehu tega res drznega podviga. Vse je še na kocki in bitka še davno ni končana.

RUSIJA PRIPRAVLJENA

Po končani razmejitvi med Rusijo in Finsko na podlagi njunih mirovnih pogodb je obiskal predsednik Sovjetske unije Kalinin nekdanje utrjeno mesto Finske Viborg, ki je sedaj pripadlo Rusiji, in tam imel daljši govor, v katerem je povdaril, da mora biti Rusija pripravljena na vsako morebitnost.

PADALCI

so prav za prav ruska iznajdba. Leta 1935. je priredila rdeča armada velike manevre v Belo Rusiji. Manevrom so prisostvovali vojaški zastopniki vseh zapadnoevropskih držav. Ob tej priliki je pokazalo rusko letalstvo prvič množestveno spuščanje padalcev v zaledje sovražne armade. Na tisoče padalcev je v najkrajšem času stvorilo močne oddelke, ki so zasedli v sovražnikovem zaledju mostove, železniške postaje, križišča cest in druge važne strategične točke. Padalski oddelki so bili oboroženi z vsemi modernimi strelnimi in prevoznimi sredstvi. Imeli so lahke topove, tanke, strojnice itd. Vse to, kar so Rusi pokazali na manevrih, to delajo danes Nemci v vojni. Norveško so zasedli skoro izključno padalci. Tudi Nizozemska je padla v petih dneh s pomočjo padalcev. Padalci igrajo važno vlogo tudi na Francoski fronti. Nemci se jih v obilni meri poslužujejo. Drzni nemški padalci so se spustili v bližino francoskega armadnega štaba in celega vjeli z generalom vred. Nemški padalci so zasedli mostove, da jih niso mogle umikajoče francoske čete razstreliti.

Padalske čete so se izkazale za tako močno orožje, da so jih pričele ustanavljati tudi zavezniške armade. Tudi rumunska vojska bo dobila padalce.

MEDNARODNI POLJEDELSKI KONGRES V RIMU

V Rimu je bil nedavno otvorjen mednarodni poljedelski kongres, ki so se ga udeležili delegati 49 držav. Otvoritvi so prisostvovali med drugimi tudi italijanski kralj, člani

italijanske vlade in diplomatskega zbora. Kongres je otvoril z daljšim govorom italijanski minister za kmetijstvo, nakar so govorili delegati posameznih držav. Posebno pozornost je vzbudil govor švicarskega delegata, ki je naglasil, da bi vsi narodi brez razlike iskreno pozdravili, če bi mogli v miru obdelovati svojo zemljo. Bilo bi želeži, je dejal med drugim, da bi posnemali Švico, kjer žive različni narodi v popolnem soglasju. Vsi so enako odločeni braniti neodvisnost Švice, kar je pač najboljši dokaz iskrenega sožitja. Italijanski kralj je izrazil švicarskemu delegatu svoje priznanje za njegove besede in naglasil, da se z njimi docela strinja.

Iz tujine

■ Ameriška vojna mornarica bo dobila 16 tisoč novih letal. Za razširjenje obstoječih in za napravo novih letalskih oporišč je pa določenih 125 milijonov dolarjev.

■ Nemške izgube na morju cenijo Angleži na 820.000 ton, kar predstavlja petino nemške-trgovske tonaže pred vojno. Ko so nemške čete vdrle v Holandijo in Belgijo, so Angleži zalepili 26 nemških parnikov, dve nemški ladji so pa Nemci sami potopili.

■ Na Angleškem se je organizirala iz samih prostovoljcev armada 250.000 mož, ki bodo ščitili Anglijo pred nemškimi padalci.

■ Na povabilo nemške vlade se bo preselil nemški cesar Viljem iz svojega dvorca Dorn na Nizozemskem v Nemčijo.

„EKONOM“

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25—06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kaša. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žilindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementsa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo oprekarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

■ Nemški maršal Herman Göring je dobil najvišje italijansko odlikovanje red Annunziato prve stopnje. Odlikovanci tega reda se imenujejo nečaki italijanskega kralja. S tem redom je bil odlikovan tudi sedanji papež Pij XII. še ko je bil še vaticanski državni tajnik.

■ Kanada je sklenila odposlati vsa vojna letala na zapadno bojišče. Predsednik angleške vlade Churchill se je za ta ukrep posebno zahvalil kanadski vladi. Kanadska vlada izda za vojne svrhe vsak dan dva milijona dolarjev. V kratkem odpošlje drugo ekspedicijsko armado v Evropo. V Kanadi se bodo povečale tvornice za letala in municijo. Ustanovljeno bo posebno oboroževalno ministrstvo. Kanadska armada bo prevzela v svojo zaščito tudi polotok Grönlandijo.

■ Anglija je morala poskrbeti dobavo živil, ki jih je do sedaj prejemale iz Danske, Nizozemske in Belgije, iz drugih držav. Angleški minister za prehrano lord Woolton je izjavil, da organizacija razdelitve živeža ne bo trpela tudi če pride do letalskih napadov na Anglijo. Dovož živeža je urejen.

■ Sovjetsko letalsko odposlanstvo, ki je prispelo v Berlin pod vodstvom ravnatelja ruskega civilnega letalstva in člana sovjetske vlade Molokova, da si ogleda nemške letalske naprave in tovarne je po šestih dneh zapustilo Nemčijo.

■ Štednja na Francoskem. Pariško časopi-

Kolesa, motorji,

vsi nadomestni deli
TRGOVCI POPUST!

SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z. Ljubljana
Tyrševa cesta 33

sje je pričelo izhajati z 21. majem samo na dveh straneh. Ta ukrep je bil izvršen zaradi splošne narodne štednje in zaradi razbremenitve železnic, ki mora biti na razpolago v prvi vrsti vojnim potrebam.

■ **Pariški nadškof** in kardinal Suhard je odpotoval v spremstvu več francoskih škofov v

**Pomlad
je tu!**

Madrid, kjer je obiskal španskega kardinala Gomeza.

■ **Zlato iščejo.** Rusija je danes že na drugem mestu v pridobivanju zlata. Na prvem mestu je Južna Afrika in takoj za njo je Rusija. Ruska ležišča zlata se nahajajo v pogorju Ural v Sibiriji. Leta 1938 je Rusija producirala 5.000.000 unč zlata. Uprava za pridobivanje zlata zaposluje nad 600.000 delavcev. Okrog 8000 učenjakov je zaposlenih z iskanjem novih ležišč zlata. Spočetka je dobavljala Amerika najmodernejše stroje za izpiranje zlatega peska. Sedaj izdeluje Rusija sama take stroje. Ruska uprava ležišč zlata upa, da bo v kratkem produkcijo dvignila na prvo mesto na svetu.

■ **Italijanska vojna mornarica** je napravila te dni poskus z novo podmornico »Leonardo da Vinci«. Podmornica se je potopila 112 m globoko v morje in se nato brez težav zopet dvignila.

■ **Vstopnice za nebesa** je prodajal rumunski menih Aleksander Proskuv. Menih je bival visoko v Karpatih v zemeljski jami. Izdelal je natančen načrt nebes z vsemi sedeži. Lahkovernim kmetom je prodajal sedeže po različnih cenah, kjer so se pač nahajali. V bližini nebeskega trona ali angelskih trum so bili dražji. Višjo ceno so imeli tudi sedeži poleg pokojne

žene ali moža. Lahkoverni kmetje so prodajali živino in vse kar so imeli, da so si zagotovili primeren prostorček na onem svetu vse dotle dokler niso oblasti napravile konec menihovim sleparijam in ga zaprle.

■ **Belgijske oblasti** so aretirale znanega voditelja katoliških fašistov Degrella in ga poslale v neko francosko taborišče.

Sejmi

2. junija: Motnik.
3. junija: Novo mesto, Zagorje ob Savi, Ormož, Murska Sobota.
4. junija: Ptuj, Ormož, Slovenska Bistrica, Dolnja Lendava, Križevci okr. Murska Sobota.
5. junija: Krško, Ljubljana, Vel. Podlog obč. Leskovec pri Krškem, Celje, Ptuj, Trbovlje.
6. junija: Mokronog, Turnišče.
7. junija: Loški potok, Maribor, Kapele pri Brežicah.
8. junija: Brežice, Celje, Trbovlje.

„**Kmetški list**“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.

OBRATOVALIŠČE: CELJE IN HRASNİK

izdeluje in prodaja naslednje vrste fosfatnih gnojil:

rudninski superfosfat 16 % in 18 %
kostni superfosfat kmf 18/19 %
fosfatno žlindro 6/10/18 %

razen teh dobavlja tovarna:

mešana gnojila kas
kostno moko 30 %
kalijevo sol 40 %

Opozarjamo zlasti živinorejce na

hrastniško klajno apno

ki se dobavlja v plombiranih vrečah.

Vprašanja in naročila na: **Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.**

Telefon: Hrastnik št. 2 — Brzjav: Kemična Hrastnik

Navzlic podražitvi usnja
proizvajamo in prodajamo

ČEVLJE

v priznani prvovrstni
kakovosti po prejšnjih cenah.

TRIUMF, MIKLOŠIČEVA CESTA 12
nasproti hotela »Uniona«

Razne vrste

zdravilnih zelišč

kupuje po najvišjih dnevni cenah
KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z o. z., LJUBLJANA
Novi trg 3

Zahtevajte informacije — pošljite vzorce in ponudbe

Kmetški hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257
Brzjav: „Kmetškimdom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive obrestuje po **4 do 5%**
Za vse vloge nudi popolno varnost!
Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!